

Olika slags vetande

Jose Luis Ramírez

Jämförelse mellan olika slags vetande

EXAKT VETENSKAP	ERFARENHETS- OCH EXPERIMENTVETENSKAP	HUMANVETENSKAP
<i>Grundtyp:</i> Matematik	Naturvetenskap	Historia
<i>Studieobjektets status:</i> Oberoende av erfarenheten	Observerbart el. framkallat	Ej observerbart
<i>Syfte och dess uttryck:</i> Upptäcka det som ingår i en idé (Tavtologisk utsaga)	Upptäcka det som kännetecknar en viss typ av fenomen (Universaliserbar utsaga)	Förstå det konkreta i ett visst sammanhang (Betydelseutsaga)
<i>Logisk utgångspunkt:</i> Axiom eller postulat	Hypoteser	Kända händelser av mänskligt slag
<i>Slutsats:</i> Apodiktisk Bortom tid och rum	Assertorisk Förutsägbarhet (framtid)	Tolkning När och var
<i>Inferensform:</i> Deduktion Från allmänt och explicit till partikulärt / implicit	Induktion Från partikulärt och känt till allmänt / okänt	Intentionell inferens Från partikulärt känt till partikulärt okänt
<i>Sanningstyp:</i> Analytisk	Syntetisk	Fråga-svar
<i>Bevistyp:</i> Kompulsiv	Permisiv (Kompulsiv om slutsatsen är negativ)	

Samhällsvetenskaperna förekommer inte i ovanstående schema. De tillkom på senare tid som ett försök att beskriva människan och samhället på samma sätt som naturvetenskapen gör med naturfenomen. Samhällsvetenskapliga begrepp kan inte definieras på samma sätt som naturvetenskapernas utan de är genomsyrade av tvetydigheter och förgivettagna tolkningar.